https://achterderug.nl

DE VRIEND DER GEZONDHEID

DOOR

Dr J. VOORHOEVE

VRAGENBUS.

K. P. te **Z.** — De bezwaren, waarover u klaagt, hebben niets te doen met een organisch hartgebrek, u kunt in dit opzicht gerust op het oordeel van de twee geneesheeren, die u onderzocht hebben, afgaan. Uw toestand berust op zenuwzwakte en wel voornamelijk *Zwakte der maagzenuwen*. Hierbij komt vaak een hypochondrische gemoedsstemming voor, die alles van den donkersten kant doet zien. Van goede werking in zulke gevallen is een heetwater-compres op de maag, nà het middageten in liggende houding een half uur lang aangewend. Al te angstig behoeft u niet te zijn wat betreft het diëet, als u slechts vermijdt, wat u bepaald bezwaren veroorzaakt. Overigens is een geregelde werkzaamheid met zooveel mogelijk oponthoud in de buitenlucht van groot nut bij al dergelijke toestanden.

D. S. te **R.** — *Wondzijn* ontstaat zoowel bij kinderen als bij corpulente volwassenen door wrijving tusschen twee huidvlakten, vooral als daarbij de zindelijkheid te kort komt. De huidplooien worden dan rood, ontstoken, jeuken en scheiden een kleverige vloeistof af. Bij de behandeling van dit lastige euvel moeten koude wasschingen de hoofdrol spelen; na het afdrogen worden de aangedane deelen met boonenmeel, talk- of salicylpoeder bestrooid. Zalf moet liefst niet aangewend. Voor de verdere bezwaren, waaraan uw vrouw lijdt, raden wij u een goed passenden lijfband aan te schaffen; 't best is een tricotstof, die niet te zeer drukt en niet al te warm houdt. Bij geregeld dragen van een dergelijken band overdag ('s nachts moet hij afgelegd worden) zal de omvang van het lijf verscheiden centimeters afnemen, waardoor dan tevens een versterking der buikspierwerking wordt bevorderd.

Mej. R. M. te **W.** — Het geneeskundig onderzoek en uw bezwaren wijzen op een *aandoening der lever*, waarschijnlijk is ook reeds galsteen-vorming opgetreden. De oorzaken van deze kwaal, die vijfmaal meer bij het vrouwelijk dan bij het mannelijk geslacht voorkomt, zijn chronische hardlijvigheid, een zittende leefwijze, nauwe corsetten en onverstandig rijgen. Om geheele genezing te bewerkstelligen, moet de leefwijze veranderd worden, het diëet moet licht verteerbaar en in hoofdzaak vegetarisch zijn. Verboden zijn vette spijzen, alcohol, kaas, harde eieren, visch, kreeften, oesters. Van groot nut is het geregeld gebruik van Karlsbad-water. Van homoeopathische geneesmiddelen, die wij u kunnen noemen, verdienen Lycopodium en Cholesterine het meeste vertrouwen, hoewel soms ook nog andere middelen doeltreffend kunnen zijn. Het eerstgenoemde werkt gunstig op de lever, het tweede op de galblaas en daarom werkt het afwisselend gecombineerd gebruik vaak gunstig. Wij kennen verscheiden patiënten, die na een consequent doorgezette kuur met deze middelen al jaren lang van hun vroeger vaak ondragelijke kwalen zijn bevrijd gebleven. Natuurlijk mag de leefwijze niet in dezelfde fouten van voorheen vervallen. Voor het zondigen tegen de natuur geeft ook de homoeopathische behandeling geen aflaat.

S. C. te **A.** — Uw vraag is voor openlijke beantwoording in de Vragenbus niet geschikt. Om u evenwel niet geheel teleur te stellen, deelen wij u mede, dat alle voor dergelijke toestanden met groote reclame aanbevolen middelen van nul en geener waarde zijn, en het geld, daarvoor uitgegeven, weggeworpen is. Het eenige afdoende middel is het lichaam over 't algemeen te versterken, vooral door melk- en meelspijzen, vet en suiker, waarbij geregelde massage van groote waarde is.

DE TURKSCHE VROUW.

Ook Turkije heeft zijn „vrouwen-kwestie."

Vroeger, toen de vorige sultan nog het bewind voerde, was zoo iets ondenkbaar. Want al was deze „bloedige" heerscher slim genoeg, om te begrijpen, dat hij 't in de 20e eeuw niet buiten de Europeesche beschaving en wetenschap stellen kon, — van de West-Europeesche zeden wilde hij voor zijn volk niets weten.

Toen kwam de omwenteling.

De Jong-Turken, die jarenlang in Frankrijk en Engeland hadden rondgezworven; die langs de Parijsche boulevards en het Londensche „strand" geloopen hadden; die de zooveel vrijer en moderner begrippen uit onze streken hadden ingezogen met de lucht, die ze inademden, — de Jong-Turken kwamen aan 't bewind en hielden de macht tot nu toe.

En hun vrouwen en dochters, die veelszins met hen in de ballingschap hadden geleefd; die in de hoofdsteden van West-Europa haar Mohamedaansche eigenaardigheden hadden afgelegd en als Parisiennes flaneerden en zich vermaakten, zij konden zich niet meer schikken naar oud-Mohamedaansche zeden en eischten voor zich de vrijheid op, om te leven, zooals haar zusteren het deden in Londen, Brussel en Parijs.

Eensdeels een verklaarbare eisch.

Anderzijds ook niet zonder gevaar!

Wat toch is het geval?

Het Christendom pas heeft ook aan de *vrouw* de wáre vrijheid gebracht. Heeft haar hersteld, voorzoover het in déze bedeeling, onder de heerschappij der zonde, mógelijk is, in haar oorspronkelijken staat van „hulpe tegenover den man." Op maatschappelijk gebied gaat de man nog voor: „Adam is eerst gemaakt en daarna Eva," en de vrouw is het eerst in overtreding geweest: de vloek wordt vóór de „wederherstelling" niet „ganschelijk" weggenomen... maar op hooger, op geestelijk gebied is in het Christendom de vrouw reeds geheel *gelijke* van den man. Mèt hem lid van het lichaam van Christus; „daar is man noch vrouw."

Die positie bracht haar 't Heidendom niet.

En wèl was de Islam in zekeren zin voor haar een ontruiming, zoodat de man niet meer geheel naar *willekeur* met haar handelen kan, als onder de Heidenen, maar toch bracht eerst het Christendom de *ware* emancipatie der vrouw.

't Is *die* vrijheid, waarvan de vrouwen nòg in de centra onzer beschaving genieten. Ze plukken de vrucht, ook al hebben ze voor den boom, het Christendom, slechts spot en hoon over.

Doch daar kwam iets tusschen.

De Revolutie liet ook de positie der vrouw niet onberoerd, en de *valsche* „emancipatie," die de vrouw tracht te maken, niet als het Christendom tot de *gelijkwaardige*, maar tot de *gelijke* van den man in deze maatschappij, kwam op en won veld.

En met die gemengd-Christelijke en gemengd-revolutionaire beschaving kwamen nu de Turksche vrouwen, die haar mannen in de ballingschap volgden, in aanraking; zij zogen ze in, en, na de omwenteling in haar vaderland teruggekomen, trachten ze nu in de huizen en straten harer Oostersche steden naar Westerschen trant te leven.

Wat ze niet maar zoo gelukt!

Of ze willen of niet, moeten ze rekening houden met de volkszeden en de volksvooroordeelen. Met het volksconservatisme, dat juist in de onderste lagen der maatschappij het sterkst is.

't Gebeurde al meermalen, dat Turksche vrouwen, die het waagden, ongesluierd en in Europeesche kleedij in de straten van Konstantinopel te komen, door het grauw en de kleine burgerij werden nageroepen en gemolesteerd,

https://achterderug.nl

zoodat de politie het haar in haar eigen belang verbieden moest op *die* wijze rond te loopen.

De Turksche en in 't algemeen de Mohamedaansche vrouw, heeft anders wèl reden, om naar verandering te haken.

Ze is voor den man in de eerste plaats een voorwerp van genot en pronk. Zooals een ander trotsch is op zijn stoeterij, hertenkamp of zwanenvijver, zoo is het de voorname Turk op zijn harem of vrouwenverblijf.

En wordt hem de lof van de schoonste onder de schoonen voorgezongen, dan wordt het verlangen steeds machtiger, om zijn harem met haar te verrijken; gansch niet uit liefde, ook niet zoozeer uit hartstocht, doch uit praalzucht en om anderen vóór te zijn.

Het leven eener Turksche vrouw in het vrouwenverblijf van een aanzienlijken Turk heeft in zekeren zin heel niets verschrikkelijks, ja zelfs veel verleidelijks!

Wie wat genotzuchtig is, weinig van intellectueele inspanning houdt en een onbezorgd leven verkiest, vindt in den harem, wat zij begeert.

Een gevangenis is die harem niet.

De Turksche vrouw van aanzien kan gerust uitgaan, bezoeken afleggen, inkoopen doen.

Mits natuurlijk in *nationaal* costuum.

Dat bestaat uit een wijden mantel van bruin, blauw of zwart merinos met groote mouwen, terwijl het haar, het voorhoofd, mond en kin met een witten doek omwikkeld worden, zoodat alleen de donkere oogen en de meestal kromme neus vrijblijven.

Toch *ziet* men die daarom niet.

Want op straat moet de Turksche dame over dit alles nog een dichten sluier dragen, zoodat het een vermummied menschelijk wezen is, dat de voorbijganger ziet, doch zóó dat hij van vorm en trekken niets kan onderscheiden.

Veelal hebben deze dames een vrij logge gestalte. Als ze n.l. maar éénigen aanleg hebben tot gezetheid, dan maakt het lui-loome haremleven ze wel dik vóór haar tijd. Op haar gele halve laarsjes, waar nog pantoffels van dezelfde kleur overheen gaan, strompelen ze dan voort, in den regel met haar beiden en dan door een zwarte slavin of door een ganschen stoet van bedienden gevolgd.

In den harem, onder elkander, hebben ze natuurlijk veel méér vrijheid. Daar kleeden ze zich luchtig en gemakkelijk, en besteden haar tijd met veel slapen, lekker eten, kleeden, wasschen, baden, zalven, kwaadspreken, intrigeeren . . . . maar van wat *wij* onder huiselijke bezigheden verstaan, weten zij niet af.

En haar man . . . . kent de Turksche vrouw niet!

Wel van aanzien natuurlijk.

Wel in de uren, dat hij zich in den harem komt verpoozen en ze hem met haar liefkoozingen, haar muziek, haar babbelpraat moet trachten te vermaken.

Maar ze deelt zijn leven niet.

Ze kan hem niet ter zijde staan.

En waar ze zijn liefde, zijn nabijheid en zijn gunsten met anderen deelen moet; waar de polygamie heerscht, die lijnrecht tegen de Christelijke-, tegen de Goddelijke levens-ordinantie ingaat, daar kàn er ook van een „echtelijk saamleven," zooals *wij* dat door Gods genade mogen kennen, geen sprake zijn.

Gelukkig, dat de natuur en de omstandigheden nog weer veel in orde brengen, dat door menschelijke dwaasheid dreigt verstoord te worden.

Zoo is 't ook ten opzichte der Turksche en in 't algemeen der Mohamedaansche vrouw.

Vooreerst is de veelwijverij lang niet zulk een algemeen verschijnsel, als men denken zou.

Evenmin als 't bij ons algemeen is, dat iemand een eigen auto houdt.

't Is eenvoudig een groote weelde.

Die Turksche vrouwen zijn kostbare artikelen, die bovendien in geen enkel opzicht voor den „eigenaar" productief te maken zijn. Hij moet dus over groote middelen beschikken kunnen, wil hij er een eigen harem op nahouden, waarmee hij dàn tegen anderen „concurreeren" kan.

Vandaar dan ook, dat in het land der polygamie toch eigenlijk de „veelwijverij" in de praktijk uitzondering is en het *regel* is, dat ook elke Turk zijn eigen vrouw heeft.

Dan is er vanzelf méér samenleven en wisseling van gedachten tusschen man en vrouw.

Tòch niet het „Christelijk huisgezin."

Waar de vrouw en moeder, naast haar echtgenoot aan het hoofd der tafel zit; het huisbestier regelt; middelpunt is van 't huiselijk leven, en mèt den man zich voor God verantwoordelijk weet voor het wèlwezen des huisgezins.

Dat kàn het nooit worden.

De Mohamedaansche godsdienst, en de plaats, die hierin de vrouw wordt toegekend, is daartoe een onoverkomelijk beletsel.

Zelfs op het platteland, waar overigens de vrouw nog de meeste vrijheid geniet; waar ze bij 't werk op het land den sluier aflegt en 't met mantel en hoofddoek zoo nauw niet neemt, en ze, bij de primitieve toestanden meer dan elders móét zijn de „hulpe" van den man.

Toch blijft ook dáár de wanverhouding bestaan.

Mohamed heeft wel de vrouw opgeheven uit de vernedering en vertreding van het Heidendom, maar zij blijft voor hem in elk opzicht een wezen van lager orde.

Drie vrouwen zijn volgens hem zooveel waard als *één* man.

Drie vrouwen hebben te zamen evenveel verstand als één van de „heeren der schepping."

Voor 't gerecht weegt de getuigenis van drie vrouwen op tegen dat van één man.

En zelfs in het Mohamedaansche paradijs, daar zullen de vrouwen wel binnenkomen, maar ze zullen er alle heugenis van dit aardsche leven verloren hebben en slechts dienen, om als houri's of hemelsche jonkvrouwen de zinnelijke zaligheid der mannelijke paradijsbewoners te verhoogen, aan wie zij weer bij drietallen tegelijk zullen worden toebedeeld!

Neen — waarlijk! de Mohamedaansche vrouw is diep te beklagen. En de Javaansche jonkvrouw, die onlangs in haar „brieven" zulk een schrillen noodkreet slaakte vanwege het droevig lot, dat zij en haar zusteren te dragen hadden, heeft zonder het te willen of te weten een pleidooi geleverd voor het Christendom, dat alléén in staat is aan de vrouw de volle „vrijmaking" te brengen.

Mocht die vrijheidszon nogeens de halve maan van den Oosterschen hemel wegdringen!

Dàn zou het uur der vrijheid slaan.

Voor de gansche Turksche maatschappij!

P. BR.

Stoomdruk — La Rivière & Voorhoeve — Zwolle.